

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Conversatione Apostolica - A Curatoribus Animarum piè & fructuosè instituenda ; Complectens varios & solidos modos juvandi & consolandi diversorum Statuum Personas afflictas, praecipuè aegras & captivas ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

§. 12. An permittendum sit infirmis, ut alloquantur, & exhortentur alios ante mortem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49274](#)

I. Stendat, quām incertum sit; num hoc facturus esset; quām proponant homines emendationem, & tandem exequi entant; & ideo fortè ipsum DEUM disponere, ut jam monitū ne deterior factus in périculum salutis se conjiciat.

II. Ostendat, meliorem esse obedientiā, quām vītū adeoque gratiū fore DEO, si voluntati illius se refugiat; quām & vivus iuxta voluntatem propriam relinqueretur; sanctissimē viveret.

III. Declaret illi, quantū mereti possit, si proprie amorem libenter carere velit merito, quod per longiorē tam obtinēre posset; & enim, qui terrena bona relinquimus propter Deum, centuplum accepturus, & vitam æternam pulsurus est, quid sperare poterit, qui propter eundem DEU æterna & supernaturalia bona dimittit?

IV. Ostendat etiā, quantū conduceat ad satisfaciēm, si patienter mortem excipiat; si enim satisfacere DE plenissimē nonnulli censemur, qui temporalia bona sibi cipi patiuntur, aut ipsi pauperibus tribuunt, ut adeo etiam Daniel suaserit Nabuchodonosori, ut peccata sua eleemosynas redimeret, quanto magis satisfaciet, qui vitam ipsam omnium rerum charissimam, & gloriam, quam per vitam longiorē sibi præparare potuisset, eo fine libenter dimittit, ut non graviter a se offenso DEO quām plenissimē satisfaciat?

V. Declaret illi, voluntatem DEI tanti esse faciendam, si omnia Sanctorum merita solus possidere posset, tamen voluntatem DEI præferre deberet, utpote, quā ipsi etiam beatius, quām suā felicitate delectantur, quanto magis ergo longè minora illa comoda, quæ per vitam sperare longiorē posset, DEI beneplacito postponenda, & contemnenda erunt; maximē comoda, quæ propter Dei amorem & beneplacitum negliguntur, per idem DEI beneplacitum abdantiū recuperentur.

§. XII.

An permittendum sit Infirmis, ut alios alloquuntur, & exhortentur ante mortem.

I. Cūm experientia crebra ostendat, illa dicta, quā in tribundis proferuntur, multò altius plerumque pertinet, ideo non obseruit interdum (si circumstantia Petere

rum non obster,) si moribundus brevem exhortatiunculam ad adstantes habeat, vel si ipse id non possit, Operarius quæ vices ipsius s'appleat, & alloquatur. Possunt autem triplicis generis personæ distinguiri, ad quas talis sermo institui queat, videlicet Conjuges, Liberi, Amici vel Consanguinei, de quibus breviter offendendum est, quomodo eos alloqui possit. Infirmus, vel Operarius.

MEMBRUM I.

Quomodo Maritus Conjugem alloqui possit?

I. **H**æc allocutio tunc tantum permittenda est, quando Uxor creditur non immodicè ejulatura, & moribundus dolorem auctura; quod idem etiam de Liberorum adhortatione dicendum est. Sic ergo Maritus Uxorem alloqui posset.

II. Perdilecta uxor, adesse videtur tempus, quo, sicut olim juxta voluntatem DEI conjuncti sumus, ita juxta eandem quoque ab invicem iterum separemur. Quapropter extremum te nunc allocuturus, gratias in primis tibi ago pro fidelissimis obsequijs, quæ mihi, totique Familia, quamdiu conjuncti fuimus, præstisti. Vesiam quoque peto omnium molestiarum & offensarum, quibus unquam te dilectissimam confortem offendendi: sicut & ego ignosco tibi ex corde, quid illa in re peccasse in me videbaris.

III. De reliquo, sicut Christus in Cruce S. Joannem suæ dilectissimæ Matri comiendavit, ita & ego tibi, quæcum possum, vehementissime commendo liberos nostros, hortorque, ut illos in timore DEI, pietate, aliisque virtutibus Christianis sic institutas, ut aliquando in cœlis eos nobiscum videre, gaudiumque ex illis perpetuum haurire possimus.

IV. Commendo tibi etiam meipsum, corpore & animam meam, petoque ut corpus quidem more Christiano, sed absq; singulari pompa terræ mandari cures, animæ vero meæ potiorem curam suscipias, atque adeò tum per preces proprias, tum per alienas, aliisque pia opera, præcipue vero sancta Missæ sacrificia eidem fideliter succurras. Hoc enim est ultimum obsequium, quod à te tanto impensius peto, quantò sincerius me à te in vita annatum fuisse intinimi.

V. Vale

V. Vale ergo Uxor dilectissima, & sic vive, ut cum gallo iterum in cœlis mutuò videamus. Noli tristari immodo propter obitum meum, sed memento, te mortalem Māri duxisse, atque adeò ægrè ferre non debere, si mortis debitis persolvat. Dominus me tibi dedit, Dominus nunc tecum me auferat. Sicut ipsi placuerit, sic fiat. Sit nomen ejus benedictum. Ille te & liberos nostros benedicat, custodiat ad vitam perducat æternam. Amen.

MEMBRUM II.

Quomodo Parens Liberos alloqui possit.

I. **P**erdilecti Liberi, appropinquat tempus, quo discedet vobis, alterique vos Patri relinquere debebo. Aude pro in ultima Patris vestri verba, & cordi vestro profundis scribite, ut suo tempore optatum ex illis fructum referatis.

II. In primis ergo, quantum pro paterna mea apud auctoritate ac dilectione valeo, adhortor vos, ut Dominus DEVM ex toto corde timeatis, & ametis, certoque vobis persuadeatis, hanc optimam esse hereditatem, quam vobis reliquere possum; hanc quippe si possideatis, nihil decet vobis, ut ipse DEVS non semel promisit.

III. Secundò vos hortor, ut singularem quoque cultum amorem Sanctissimæ Christi, imò & vestræ cœlesti Mater semper exhibeat, & ad eandem in omnibus vestris necessitatibus curratis, cum firma spe, quod, sicut per eam mundus totus salutem invenit, ita vos quoque per ejusdem manum anorem & sollicitudinem ad optatum felicitatis patrum sitis perducendi.

IV. Tertiò adhortor vos, ut pariter omnem amorem reverentiam, & obedientiam secundæ vestræ Matri Spiritali nempe Ecclesiæ Catholicæ exhibeatis, ideoque veram & vivificam fidem, in qua haec tenus à me educati & instruti sunt, sollicitè fuistis, totis viribus propugnetis, & conservetis; omnibus quoque Ecclesiæ Ministris debitam reverentiam & obedientiam præstetis, & institutas ab eadem cærimonias, præcipue sanctissima Sacra menta cum summa veneracione recipiatis, & frequenter ac devotè usurpetis.

V. Quartò adhortor vos, ut etiam carnalis vestræ Mater beneficia grato animo agnoscatis, ideoque filialem amorem & obedi-

& obedientiam constantem illi exhibeatis, firmiter credentes, quod per hoc & Deo & mihi fugarem delectationem creaturi, vobis autem vita prolongationem, & copiosam benedictionem sitis obtenturi.

VI. Quinto adhortor vos, & quidem, ut hanc doctrinam tanto studio in observetis, ipius Christi verbis, ut diligatis invicem, sicut ego dilexi vos; nam sic DEUS inter vos habebat, & vos ac bona vestra contra omnes hostium infidias potenter defenderet.

VII. Sexto adhortor vos, ut etiam cum aliis hominibus pacem & concordiam semper servare studeatis, accepta beneficia grato animo agnoscatis, & compensetis, illatas injurias Christiana charitate ac parientia supportetis, &, quidquid vultis, ut faciant, vel non faciant vobis homines, id ipsum etiam vos vel faciat, vel caveatis.

VIII. Septimo misericordiam quoque erga Defunctos & Viventes specialiter vobis commendo, certoque vobis persuadatis, opto, quod, quanto vos liberaliores erga DEUM in Pauperibus exhibebitis, tanto liberaliorem quoque ipsum erga vos sitis experturi.

IX. Octavo singulariter quoque vos adhortor, ut propriae vestrae saluti speciali studio invigiletis, ideoque omnia media ad eandem assecurandam necessaria sedulo adhibeatis, hunc namque ob finem a DEO creati, & a me procreati estis. Si ergo DEUM & me diligitis, desiderium meum implete, & sic vitam vestram instituite, ut hic quidem laudabilem mei in vobis memoriam conservare, & in altera vita vos iterum cum gaudio excipere, & per vestram gloriam meam quoque felicitatis non leve augmentum obtinere valeam.

X. Accedite ergo, o dilecti Liberi, & postremum a Parente vestro osculum accipite, quo testemur, quantopere haec tenus invicem dilexerimus, & per totam olim aeternitatem sumus dilecturi. Ego quidem, quemadmodum haec monita paterna singulari vobis affectu tradidi, ita confido, quod filiali quoque amore & obedientia excepturi, operique complecturi sitis. Nihil proinde aliud superest, quam ut paternam pro valedictione benedictionem vobis impertiar, Deumque suppliciter rogem, & obtester, ut in suam vos custodiam paternè suscipiat, abundantemque gratiam concedat, quâ san-

Instruct. III.

T

Etissi-

Etissimam ejus voluntatem sollicitè indagare, atque perinde
implere studeatis, sicque digni efficiamini promissam no-
cum in cælis hæreditatem accipere, quam vobis & mihi
menter concedere dignetur Pater, & Filius, & Spiritus
Eius. Amen.

MEMBRUM III.

*Quomodo Infirmus alios Homines adsta-
tes alloqui possit.*

I. **P**erdilecti Amici & Fratres in Christo, cùm jamjam super-
grediar viam, per quam omnes ad alteram vitam
ire oportet, neque sciam, quā horā Dominus noster venia-
mēque à gratissima vestra Societate abstracturus sit, illi
mihi cum vestra venia ante abitum meum, animi mei non
sensa, desideriāque explicare.

II. In primis ergo confiteor, me, dum jamjam super-
judicio me sistendum eredidi, ideoque vitam & opera mea
curatiū examinavi, in ijs omnibus nihil reperiisse, nisi vani-
tatem & afflictionem animi, solis illis operibus exceptis,
ad debitum DEO amorem, servitiūque præstandum duci.
Omnes proinde adhortor, ut commodis ac saluti vestrae
liūs propiciatis, & totos vos divino cultui, servitiōque de-
no consecretis, ne serò olim errorem vestrum agnoscere
sine spe correctionis deplorare cogamini.

III. Secundò confiteor, me in omnibus meis adver-
bus & præcipue in hac ultima mea necessitate nullum me
solatum, ac robur animi invenisse, quām spem arque
ciam, quam in meritis acerbissimae Passionis & Mortis
Christi Domini mei collocavi, & patientiam, per quam
ipsi conformare studui. Quapropter & vos adhortor, ut
leā fiduciam in his sanctissimis & infinitis meritis collon-
tis, & quidquid DEUS pro vestra salute permiserit, cum me-
gna patientia, gaudiōque accipiatis, ut in altera vita tan-
copiosius gaudium percipere possitis.

IV. Tertiò confiteor potissimum spem & securitatem
meæ salutis in præsenti statu mihi oriri per exiguum quidem
sed constantem devotionem, quam erga SS. DEI Matrem, S.
Angelum Custodem, & reliquos Patronos hactenus ostendit
per quorum proinde auxilium & intercessionem, sic ut e-

modo veniam meorum peccatorum, defensionem contra hostes, & felicem ex hac vita transitum me impetraturum confido, ita vos quoque adhortor, ut in cultu horum Patronorum constanter pergeatis, & per hoc tam efficax medium salutem vestram assecurare studeatis.

V. Quartò confiteor, quod hoc tempore nullius rei magis me pœnitentia, quam peccatorum commissorum, & temporis tam male impensi. Atque utinam mihi hoc tempus redimeret liceret, o quam multo fructuofius illud impendere, singulare momenta observare vellem! Vos ergo, Dilecti, damno meo resipiscite, & concessum vobis tam pretiosum & acceptabile tempus fructuofius impendere studeatis.

VI. Non minus quintò confiteor, me tam à vobis, quam ab aliis absentibus Amicis innumera beneficia accepisse, sed propter dolor partum agnoscisse, aut compensasse, omnes proinde, quos unquam offendi, demissè, ut ignoscant, rogo, simulque gratias amplissimas pro acceptis beneficiis persolvo, pollicecorque, me in altera saltem vita DEUM pro ijs deprecaturum, ut tantam illis charitatem ac beneficentiam milleuplo scenore compensare dignetur.

VII. Etsi verò ob hanc meam ingratitudinem indignum me agnoscam ulteriori vestro beneficio, confidens tamen Christianæ vestræ dilectioni, & misericordiæ, etiam atque etiam rogo, ut tria mea desideria & petitiones implere dignemini. Primò, ut, quoniam ego solus sufficiens non sum ad debitas DEO pro acceptis beneficiis gratias persolvendas, vos me in hoc debito solvendo adjuvare, atque adeò meo quoque nomine copiose pro tantis favoribus DEVUM benedicere & laudare studeatis. Secundò, ut eâ sollicitudine ac charitate ultimam meam voluntatem impletatis, & meos relictos Liberos, aliosque Consanguineos foveatis, quo desideratis vestram olim in simili casu voluntatem impleri, & Consanguineos foveri. Tertiò, ut tam in residuo vitæ meæ brevi tempore, quam post mortem meam fideles vos Amicos ostendatis, & cum devotis precibus, tum alijs ijs operibus ita mihi succurratis, ut & vitam meam feliciter claudete, & sine diuturno Purgatorio celeriter ad optatam beatitudinem pervenire valam; ubi & ego vestræ charitatis diligenter memorem me.

futurum, precib[us]que meis, quantum potero, compensa-
rum promitto.

VIII. Valete, Amici dilectissimi, & ita vivite, ut
quando in æternum vivere valeatis. Ita voveo ex anima
Deumque suppliciter obtestor, ut hoc meum votum ad
majorem gloriam, meumque ac vestrum solatium, ac
item copiosè implere dignetur. Per Christum Dominum
strum, cui cum Patre & Spiritu sancto sit sempiternus ha-
& gloria. Amen.

§. XIII.

Quibus medijs uti debeat Operarius ad mori-
bundum animandum, & ad mortem
ritè disponendum.

Cum ad finem vitæ proprius accedere videtur æget, si
omnia curandum est, ut removeantur, qui bonam ipsius
præparationem ad mortem impedit possunt, quales sunt
rumque Liberi, Conjunx, & similes, qui humanos potius
etius, quam spirituales excitant. Postea verò ipse Operarius
totis viribus se convertat ad animandum, protegendum,
adjuvandum moribundum, ut pie & christianè decedatque
in finem Indulgentias, Aquam benedictam, Cereum faciat
Crucifixi effigiem, sanctissima nomina JESUS & MARIA
& pias denique aspirationes potissimum adhibebit, de qua-
rum singulis quid observandum sit, sequentia membra doc-
bunt.

M E M B R U M I.

Quid circa Indulgentias moribundorum
observandum.

INon est hic animus de pluribus indulgentiis, quas
obtinere possunt, sibi differere, sed de ijs duabus
quæ propriæ sunt moribundis, de quibus tria præcipue obde-
vanda sunt ab Operario.

II. Primum est, ut sciat, quinam Indulgentias moribun-
dorum lucrari possint. Pro quo intelligendo sciendum est
duplicis generis indulgentias moribundis soleto concedi
quas, quæ ab alio applicari debent; alias, quæ nulla altera
applicatione indigent, quales esse concessæ consentur, si